

SJABBAT SJALOM

Sjabbat Weekblad voor Nederland

Jaargang VIII, Nr. 292

Parasjat Korach

28 Sivan 5769
19/20 juni 2009

Overzicht Korach (Bemidbar 16:1-18:32)

Korach, Datan en Aviram, en 250 van de leiders van Israël rebelleren tegen de autoriteit van Mosjé en Aharon. De rebellie heeft als resultaat dat zij door de aarde worden verzwolgen. Velen van het volk zijn kwaad over de dood van Korach en diens volgelingen, en zij houden daar Mosjé voor verantwoordelijk. De „boosheid” van Hasjem is manifest in een plaag die het volk treft, en vele duizenden komen daarbij om. Mosjé bemiddelt nogmaals voor het volk, en geeft Aharon instructies om verzoening te doen voor hen, waarna de plaag stopt. Hasjem gebiedt dan dat staven, ieder met de naam van een andere stam erin gegraveerd, in het Misjkan worden geplaatst. De volgende ochtend zijn uit de staf van de stam Levi, waarop naam van Aharon staat, knoppen en bloemen en rijpe amandelen voortgesproten. Dit voorziet in de G-ddelijke bevestiging dat de stam Levi is uitverkoren voor het priesterschap, en bevestigt ook Aharons positie als de *Kohen Gadol*, de Hoge Priester. De specifieke plichten van de Leviëten en de *kohaniem* worden beschreven. De *kohaniem* zouden geen landeigenaars worden, maar gingen hun levensonderhoud krijgen uit de tienden en andere voorgeschreven giften die hen door het volk gebracht worden. Ook worden de wetten voor de eerste vruchten gegeven, voor de lossing van de eerstgeborene en andere offers.

De Haftara voor Parasjat Korach

I Sjmoeël 11:14-12:22

Het verhaal van de Haftara van deze week

Sjaoel die op het punt staat om de eerste koning van Israël te worden, geeft het volk opdracht om naar de stad Gilgal te gaan, waar hij gezalfd zal worden. Na de kroning van Sjaoel viert het volk dat, door het brengen van vredeoffers aan Hasjem. Vervolgens verklaart Sjmoeël, Israëls laatste rechter, dat hij alle verzoeken, die het volk van Israël gedaan heeft, vervuld heeft, met name de recente aanstelling van de eerste koning van Israël. Nu is de tijd gekomen dat Sjmoeël afscheid neemt. Sjmoeël beweert dat hij op hoge leeftijd is gekomen en zich erg oud voelt (mogelijk ten gevolge van de misdaden van zijn zoon). Sjmoeël was pas 52 jaar op dat moment, maar hij was klaarblijkelijk duidelijk erg oud geworden. Om te mogen sterven met een goed geweten, vraagt Sjmoeël ten overstaan van Hasjem en de Koning van Israël of er iemand is die tegen hem kan getuigen over enige misdaad die hij begaan heeft. Bijvoorbeeld of hij soms wel eens dieren als betaling voor zijn werk voor de gemeenschap heeft aangenomen? Sjmoeël gaat verder en vraagt: „Was er iemand die door hem werd bedrogen of onderdrukt?” „Heeft iemand hem ooit omgekocht? Kom naar voren!” Het volk van Israël antwoordde: „U bent eerlijk en oprecht geweest in al uw daden met ons.”

Het verband met de parasja

Ten eerste verwierpen Korach en zijn volgelingen Mosjé's leiderschap en beweerde hij dat hijzelf de leider was van de gemeenschap met egoïstische bedoelingen. Vergelijkbaar verklaart het volk in de gebeurtenissen die aan de haftara vooraf gaan, dat zij een koning willen, omdat zij ontevreden zijn met Sjmoeëls zonen als rechters. Door niet Sjmoeël te vragen of die hen verder zal leiden, beledigen zij hem en verwerpen zijn leiding.

Ten tweede antwoordt Sjmoeël in de haftara net als Mosjé in de parasja, dat hij geen enkel persoonlijk belang heeft bij het leiderschap. Zij hebben het allebei zuiver *lesjeem sjamajim* gedaan. Mosjé zegt: „Ik heb nog geen ezel van hen aangenomen, noch heb ik iemand ooit kwaad gedaan” (*Bamidbar* 16:15). Sjmoeël zegt: „Wiens os heb ik genomen? Wie heb ik beroofd, wie heb ik onderdrukt?” (I *Sjmoeël* 12:3).

Een derde overeenkomst is dat zowel Mosjé als Sjmoeël Hasjem vragen om een bijzonder spectaculair wonder te doen om te bewijzen dat zij gelijk hebben, en Hasjem honoreert hun verzoeken. Zodra Mosjé bidt, opent de aarde zich en verzwelgt Korach en zijn volgelingen; en direct in antwoord op Sjmoeëls *tefilla* komt er een stortregen naar beneden tijdens een droogteperiode.

Sjmoeël was een voorbeeld van wat een leider van Israël kon zijn. Hij verenigde iedereen om Hasjem te dienen. Aan de andere kant stond Korach, die verdeeldheid zaaide.

Voorts stamde Sjmoeël af van Korach, hetgeen een reden was voor Korach om in opstand te komen, zoals als *Rasji* [op Sjemot 16:7] verklaart. De beledigingen en schaamte die Sjmoeël van het volk te lijden had waren misschien een *tikoen* – reparatie, genoegdoening – voor de belediging en schaamte die zijn voorvader Korach Mosjé had aangedaan.

Inzicht in Parasjat Korach

De koperen platen

Bij de opstand van Korach waren tweehonderdvijftig man betrokken, die Mosjé gebod reukwerk te offeren in vuurpannen. Zij verschenen voor het Misjkan, en na de dood van Korachs volgelingen „kwam er een vuur van Hasjem, dat de tweehonderdvijftig man, die het reukwerk geofferd hadden, verteerde.” (Bamidbar 16:35).

Hun vuurpannen echter, werden niet weggegooid, maar werden gebruikt voor een hoogst ongewoon doel:

De vuurpannen van diegenen die tegen zichzelf gezondigd hadden, maak daarvan geplette platen om er het altaar mee te overtrekken.

(ib. 17:3)

Voordat deze gebeurtenis plaats vond, was het altaar een hol frame. Wanneer de *klal Jisraël* ergens zijn tenten opsloeg, werd het gevuld met aarde en dan werden de dieren daarop geofferd. Maar nu was het oppervlak van het hele altaar bedekt met dunne koperen platen en het was daarop, dat nu de offers gebracht werden.

Dit is intrigerend. Ten eerste, hoe was het toegestaan om een mitswa te fabriceren (het oppervlak van het altaar) met het product van een zonde? Ten tweede, waarom was het tot dan toe als acceptabel beschouwd om de offers rechtstreeks op de aarde te brengen, terwijl nu koperen platen werden vereist? Het is duidelijk dat hier een diepe reden achter ligt. Laten we proberen dat te begrijpen.

Drie metalen

We willen hier eerst opmerken dat de vuurpannen, waarin de tweehonderdvijftig mannen hun reukwerk moesten offeren, van koper moesten zijn, en niet van goud, terwijl normaliter het reukwerk in het Misjkan altijd in gouden voorwerpen werd geofferd. Het reukwerk-altaar was van goud en op Jom Kippoer ging de *Kohen Gadol* het Heilige der Heiligen binnen met een gouden pan. Zelfs de gloeiende kolen die gebruikt werden voor het dagelijkse kruidenoffer, werden naar het altaar in een gouden pan gebracht.

De drie metalen die gebruikt werden bij de bouw van het Misjkan, hadden een speciale, metafysische betekenis. Goud symboliseert vrees, zilver symboliseert liefde en koper symboliseert een sterk karakter.¹ Koper symboliseert altijd kracht en macht, zoals we kunnen zien in de volgende teksten:

Zie, Ik heb voor jullie vandaag een versterkte stad gemaakt, een ijzeren pilaar en muren van koper tegen het hele land...

(Jeremiahoe 1:18)

Want nu weet Ik dat jullie stijfkoppig zijn; jullie nek is als een ijzeren zenuw en jullie voorhoofd als van koper.

(Jeremiahoe 48:4)

Ik elk van deze gevallen wordt koper gebruikt om de kracht van de overtuiging te symboliseren, te capaciteit om sterk te blijven staan tegenover oppositie. Dit kan zich manifesteren in positieve zin, zoals in de „muren van koper”, maar ook in een negatieve betekenis, zoals in „een voorhoofd als van koper.” Ongecontroleerd zal koper ontoegeeflijk, koppig en star worden, tot schaamteloos toe. Ja’akov manifesteerde de positieve kant van deze eigenschap, door zijn positie tegenover Esav en Lavan te handhaven, ondanks veel tegenwerking. Korach, een nakomeling van Ja’akov toonde dit ook met zijn eis voor een formele positie binnen de hiërarchie van het leiderschap van *klal Jisraël*. Daarom moesten alleen in dit geval de vuurpannen van koper zijn, om vast te stellen of de ‘koperen’ karaktertrek van de offeraars binnen redelijke grenzen lag, of was

---

¹ Het gaat hier te ver om dit symbolisme van goud en zilver nader toe te lichten, daar wij ons hier concentreren op koper.

uitgegroeid tot arrogantie.

Het is nu makkelijk te begrijpen waarom de koperen platen, waar een zonde mee begaan was, gebruikt moesten worden voor een mitswa. We hebben aangetoond dat de karaktertrek van Korach in de kern niet slecht was – die karaktertrek was levensgroot en duidelijk aanwezig in Ja'akov – maar alleen maar verkeerd gebruikt door Korach. De eigenschap om te kunnen opstaan voor je principes werd door Korach en zijn volgelingen verbogen in een arrogante, zichzelf zoekende missie. Maar het zou verkeerd zijn te beweren dat er helemaal geen goed element in zat. Dit wordt gesymboliseerd in de volgorde van de gebeurtenissen nadat de mannen waren gestorven:

Zeg tegen Elazar... dat hij de vuurpannen wegneemt uit de brand, en het vuur weggooit, want dat is geheiligd, maar de vuurpannen van hen die gezondigd hebben tegen zichzelf, sla daar dunne platen van, voor een bedekking voor het altaar.

(Bamidbar 17:2-3)

Het vuur dat weggegooid werd, symboliseerde de overmaat waarmee zij hun „koperen” karakter hadden aangewend. Ze hadden zichzelf oververhit tot een extreme arrogantie, om tegen Mosjé in opstand te komen en dus werd na hun dood hun vuur weggegooid. Zo bleven de lege vuurpannen over, die het goede aspect van hun karakters symboliseerde. Daar mitswot en zonden elkaar niet opheffen, werden ze allebei apart behandeld. Dus de mannen werden gestraft voor hun arrogantie, maar ze verdienden een beloning voor de fundamenteel goede eigenschap die hen in eerste instantie tot deze rebellie had aangezet. En zo werd het goede element, gesymboliseerd door de vuurpannen, gebruikt voor een belangrijke mitswa – als bedekking van het altaar.

De functie van de aarde

In het begin van dit artikel hebben we opgemerkt dat tot aan de opstand van Korach de offers direct op het met aarde gevulde altaar gebracht werden, maar dat later die aarde bedekt werd met koperen platen. In *Bereisjiet Rabba* (44:14) wordt verteld dat G-d aan Avraham al de toekomstige soorten offers in een visioen liet zien. Het is bekend bij ons dat de betekenis van het brengen van de offerdieren een uitdrukking was van iemands nederigheid en boetvaardigheid voor G-d, zoals het vers vertelt:

De offers voor G-d zijn een gebroken geest; een gebroken en verbrijzeld hart zal G-d niet minachten.

(Tehilliem 51:19)

Avraham toonde deze boetvaardigheid schitterend – hij was een man van grote nederigheid. Dat is de reden waarom G-d *hem* alle offers toonde, en niet aan Jitschak of Ja'akov. Hij verwierp volkomen zijn eigenwaarde, zoals we zien aan het vaak geciteerde vers:

Ik ben niets meer dan stof en as.

(Bereisjiet 18:27)

Met dit gevoel werd de hele vroege Joodse geschiedenis doordrongen en dus werden de offers, die zelf deze boetvaardigheid symboliseerden, geofferd of eenvoudige aarde in het midden van het altaar.

Deze situatie veranderde na de opstand van Korach. Zoals we gezien hebben was er een heropleving van de kracht van karakter, gesymboliseerd door koper, waarvan Ja'akov het lichtend voorbeeld was. Dus vanaf die tijd was het passend om de offers op de koperen platen te brengen, om de verandering in de stemming van het volk tot uiting te brengen. Daar deze karaktertrek in het algemeen wenselijk is, werden de vuurpannen van de opstandelingen op het altaar gezet als een eeuwig durend aandenken. Laten we hopen dat *klal Jisraël* de boodschap begrepen heeft, die in het laatste vers, dat over dit onderwerp handelt, tot uitdrukking gebracht wordt:

Een herinnering voor de Israëlieten, opdat geen vreemde, die niet tot de nakomelingen van Aharon behoort, naderbij komt om reukwerk te offeren voor G-d. Dat hij niet zal zijn als Korach en zijn aanhang...

(Bamidbar 17:5)

(Uit *Sjeem miSjmoeël*)

MISJNA VAN DE WEEK

PEA, HOOFDSTUK 3

Misjna 3:5

הָאֲחִין שֶׁחִלְקוּ, נוֹתְנִין שְׁתֵּי פְּאוֹת. הָזֵרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ, נוֹתְנִין פְּאָה אַחַת. שְׁנַיִם שֶׁלְּקָחוּ אֶת הָאֵילָן, נוֹתְנִין פְּאָה אַחַת. לָקַח זֶה צְפוֹנוֹ וְזֶה דְּרוֹמוֹ, זֶה נוֹתֵן פְּאָה לְעֵצְמוֹ, וְזֶה נוֹתֵן פְּאָה לְעֵצְמוֹ. הַמוֹכֵר קְלָחֵי אֵילָן בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ, נוֹתֵן פְּאָה מִכָּל אֶחָד וְאַחַד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵימָתִי בְּזִמְן שֶׁלֹּא שִׁיר בְּעַל הַשָּׂדֵה. אָבֵל אִם שִׁיר בְּעַל הַשָּׂדֵה, הוּא נוֹתֵן פְּאָה לְכָל:

Broers die [een geërfd veld] verdelen, geven twee *peot*¹. Wanneer zij zich weer [als partners] samenvoegen, geven zij één *pea*². Als twee [mensen] een boom kopen³, geven zij één *pea*⁴. Als één de noordkant [van de boom] koopt en één de zuidkant, dan geeft ieder een *pea* voor zichzelf⁵. Wie de boomstammen van zijn land verkoopt⁶, die⁷ geeft een *pea* van ieder⁸. Rabbi Jehoda zegt: Wanneer geldt dit? Wanneer de eigenaar van het veld niets achterlaat⁹, maar als de eigenaar van het veld wel achterlaat, geeft hij een *pea* over het geheel.

Aantekeningen bij Misjna 3:5

1. Ieder geeft een *pea* van zijn eigen veld, want er staat geschreven (*Wajjikra* 19:9): „..... van de hoek van jouw veld”.
2. Zij geven samen één *pea* voor het hele veld, want er staat geschreven (id): „En wanneer jullie de oogst van jullie land afmaaien,” dus partners zijn *pea* verplicht.
3. **Als twee** [partners samen] **een boom kopen** – Eén van de bomen die genoemd worden in het eerste hoofdstuk waarvoor men *pea* verplicht is [1:5 hierboven] (*RAV*).
4. Zij zijn partners, als bij het veld.
5. Zoals in het geval van de broers die een veld verdelen.
6. **Wie de boomstammen van zijn land verkoopt** – Men is *pea* verplicht van de boomkruinen, en hij verkocht niet de grond (*RAV*) [D.w.z. hij verkocht de hele bomen met de vruchten eraan, om die om te hakken, om nieuwe te kunnen planten].
7. De koper.
8. Hij heeft het land niet gekocht, dus nu moet hij van iedere boom apart een *pea* geven, want iedere boom is als een apart veld.
9. **Wanneer hij het niets achterlaat** – D.w.z., wanneer een eigenaar van het veld nog niet met de oogst begonnen is, dan verplicht hij de koper om een *pea* te geven, maar als de eigenaar van het veld al begonnen is met zijn veld af te maaien voordat hij datgene wat nog niet is afgemaaid, of wat nog niet geplukt is, verkoopt, dan moet de eigenaar van het veld over alles een *pea* geven, want vanaf het moment dat men begint zijn veld af te maaien of de vruchten te plukken, is men verplicht een *pea* voor het hele veld te geven. En de woorden van R. Jehoda zijn alleen bedoeld om de woorden van de *Tanna Kamma* nader toe te lichten, en zo is de halacha (*RAV*).

Spirituele boodschap van Rabbi Shlomo

In de parasja van deze week lezen we hoe Korach, een lid van de stam Levi, in opstand komt tegen Mosjé's leiderschap en het ambt van Hogepriester voor zichzelf opeist. De Tora leert ons dat Korach werd gestraft voor zijn opstandig verzet, toen de aarde „haar mond opende” en hem opslokte.

Laten we eens analyseren wat Korach deed. Hij gaf uiting aan het ontzagwekkende en ongebreidelde verlangen van zijn ziel naar de spirituele verheffing van het hoge priesterschap. Was dat verkeerd? Had Korach zijn verlangen naar G-d moeten beheersen?

Het answerd is: Ja

We weten dat onze passie ons op een dwaalspoor gebracht heeft wanneer we, in ons enthousiasme om naar sjoel te gaan, of om een andere mitswa te doen, de persoon die om een almoes bedelt, negeren. Ware liefde voor G-d moet ons niet uit elkaar drijven; G-d heeft andeen net zo lief als Hij ons lief heeft.

Aan de andere kant

Spirituele energie die ons dichterbij G-d brengt en bij anderen, is heilig en mag nimmer gesmoord worden. Het moet uit alles wat we doen stralen.

Het kenmerk van de energie van de ziel is schoonheid. Iedere daad, ieder gebed, iedere toewijding moet er van doordrongen zijn. Dit is wat de wereld verrijft, en haar voorbereidt op de uiteindelijke verlossing.